

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

ANİ MEŞE ÖLÜMÜ VE ÇAM ÇIRALI KANSER HASTALIĞI İLE TURUNÇGİL

UZUN ANTENLİ BÖCEĞİ VE KESTANE GAL ARISI MÜCADELESİ

HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik, ani meşe ölümü hastalığını oluşturan *Phytophthora ramorum* (Werres, De Cock & Man in't Veld sp. nov.)'un, çam çıralı kanser hastalığını oluşturan *Gibberella circinata* (Nirenberg & O'Donnell)'nın, turuncgil uzun antenli böceği [*Anoplophora chinensis* (Forster)] ile kestane gal arısı (*Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu)'nın Türkiye'ye girişini ve yayılmasını engellemek ile alınacak tedbirlerin belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, *Phytophthora ramorum* (Werres, De Cock & Man in't Veld sp. nov.)'un, *Gibberella circinata* (Nirenberg & O'Donnell)'nın, *Anoplophora chinensis* (Forster)'in, *Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu'nun sürveyi, tespit edilmesi, yayılmasının engellenmesi ve mücadelesinin yapılmasına yönelik alınacak tedbirlere ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 15 inci maddesi ile 29/6/2011 tarihli ve 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak,

b) Avrupa Birliğinin, *Phytophthora ramorum* (Werres, De Cock & Man in't Veld sp. nov.)'un 19/9/2002 tarihli ve 2002/757/EC sayılı Komisyon Kararı, *Gibberella circinata* (Nirenberg & O'Donnell)'nın 18/6/2007 tarihli ve 2007/433/EC sayılı Komisyon Kararı, *Anoplophora chinensis* (Forster)'in 1/3/2012 tarihli ve 2012/138/EC sayılı Komisyon Kararı, *Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu'nun 27/6/2006 tarihli ve 2006/464/EC sayılı Komisyon Kararına paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Ani meşe ölümü hastalığı: *Phytophthora ramorum* (Werres, De Cock & Man in't Veld sp. nov.)'un meşe ve bazı süs bitkilerinde sürgün uçlarından başlayan geriye ölümlere neden olduğu fungal hastalığı,

b) *Anoplophora chinensis* (Forster): Konukçu bitkilerde, larvaları gövdenin alt kısmında ve kök kısmında

beslenip galeriler açarak zarar yapan turuncgil uzun antenli böceğini,

c) *Anoplophora chinensis*'in konukçu bitkileri; Tohumlar dışında, gövde veya kök boğazında çapı bir cm olan veya en kalın noktasında çapı bir cm'yi geçen *Acer* spp., *Aesculus hippocastanum*, *Alnus* spp., *Betula* spp., *Carpinus* spp., *Citrus* spp., *Cornus* spp., *Corylus* spp., *Cotoneaster* spp., *Crataegus* spp., *Fagus* spp., *Lagerstroemia* spp., *Malus* spp., *Platanus* spp., *Populus* spp., *Prunus laurocerasus*, *Pyrus* spp., *Rosa* spp., *Salix* spp. ve *Ulmus* spp.'yi,

ç) Araştırma: Araştırma kuruluşlarının araştırmacıları tarafından projeli olarak yürütülen çalışmaları,

d) Araştırma kuruluşu: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı olarak zirai mücadele araştırma faaliyetlerini yürüten enstitü, istasyon ve kuruluşlar ile Orman ve Su İşleri Bakanlığına bağlı ormancılık araştırma enstitüsü müdürlüklerini,

e) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı,

f) Bitki: Meyve veya tohum dışında dikim amaçlı kullanılan *Castanea* Mill. türü bitkiler veya bitki parçalarını,

g) Bitki pasaportu: Bitki sağlığı ile ilgili 12/1/2011 tarihli ve 27813 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelikte belirlenen bitki sağlığı standartlarının ve özel şartların karşılandığını gösteren, çeşitli bitki ve bitkisel ürünler için standart hale getirilmiş, Bakanlıkça belirlenen usullere uygun olarak hazırlanan ve Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilenler tarafından düzenlenen resmi etiketi veya belirli ürünler için Bakanlıkça kabul edilen etiket dışındaki işareti,

ğ) Bulaşık alan: Zararlı organizmanın tespit edildiği ve sınırlarının belirlendiği alanı,

h) Çam çıralı kanser hastalığı: *Giberella circinata* (Nirenberg & O'Donnell)'nın *Pinus* L. bitkilerinde önemli zararlar ve geriye doğru ölümlere, *Pseudotsuga menziesii* bitkilerinde ise ciddi zararlar yol açtığı kanser hastalığını,

ı) *Dryocosmus kuriphilus*'un konukçu bitkileri; *Castanea* Mill. bitkilerini,

i) Duyarlı ağaç kabuğu: *Acer macrophyllum* Pursh, *Aesculus californica* (Spach) Nutt., *Lithocarpus densiflorus* (Hook. & Arn.) Rehd., *Quercus* spp. L. ve *Taxus brevifolia* Nutt ağaçlarının izole edilmiş kabuklarını,

j) Duyarlı odun: *Acer macrophyllum* Pursh, *Aesculus californica* (Spach) Nutt., *Lithocarpus densiflorus* (Hook. & Arn.) Rehd., *Quercus* spp. L. ve *Taxus brevifolia* Nutt. 'dan elde edilen odunları,

k) Eradikasyon: Zararlı organizmanın tespit edildiği alanlardan yok edilmesine yönelik yapılan çalışmaları,

l) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü ile Orman ve Su İşleri Bakanlığına bağlı Orman Genel Müdürlüğü,

m) *Giberella circinata*'nın konukçu bitkileri; *Pinus* spp. L. ve *Pseudotsuga menziesii*'nin çoğaltım amaçlı tohum ve kozalak dahil dikim amaçlı bitkileri,

n) İstila edilmiş alan: *Anoplophora chinensis*'in belirtilerinin görüldüğü ve varlığının doğrulandığı bitkilerin üretildiği alanı,

o) İthalat: Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin, serbest dolaşıma giriş rejimi, gümrük antrepo rejimi, dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ve geçici ithalat rejimi prosedürlerine tâbi tutulmasını,

ö) Kestane gal arısı (*Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu): Kestane (*Castanea* Mill.) bitki ve bitki parçalarında galler oluşturarak sürgünlerin büyümesini engelleyen, önemli verim kayıplarına yol açan ve bitkilerin ölümüne neden olan zararlı organizmayı,

p) Müdürlük: Bakanlık il/ilçe müdürlükleri ve zirai karantina müdürlükleri ile orman bölge müdürlüklerini,

r) Odak alanı: *Dryocosmus kuriphilus* ile bulaşık alanın etrafında oluşturulan en az beş kilometrelik alanı,

s) *Phytophthora ramorum*'un konukçu bitkileri; *Acer macrophyllum* Pursh, *Acer pseudoplatanus* L., *Adiantum aleuticum* (Rupr.) Paris, *Adiantum jordanii* C. Muell., *Aesculus californica* (Spach) Nutt., *Aesculus hippocastanum* L., *Arbutus menziesii* Pursch., *Arbutus unedo* L., *Arctostaphylos* spp. Adans, *Calluna vulgaris* (L.) Hull, *Camellia* spp. L., *Castanea sativa* Mill., *Fagus sylvatica* L., *Frangula californica* (Eschsch.) Gray, *Frangula purshiana* (DC.) Cooper, *Fraxinus excelsior* L., *Griselinia littoralis* (Raoul), *Hamamelis virginiana* L., *Heteromeles arbutifolia* (Lindley) M. Roemer, *Kalmia latifolia* L., *Laurus nobilis* L., *Leucothoe* spp. D. Don, *Lithocarpus densiflorus* (Hook. & Arn.) Rehd., *Lonicera hispidula* (Lindl.) Dougl. ex Torr.&Gray, *Magnolia* spp. L., *Michelia doltsopa* Buch.-Ham. ex DC, *Nothofagus obliqua* (Mirbel) Blume, *Osmanthus heterophyllus* (G. Don) P. S. Green, *Parrotia persica* (DC) C.A. Meyer, *Photinia x fraseri* Dress, *Pieris* spp. D. Don, *Pseudotsuga menziesii* (Mirbel) Franco, *Quercus* spp. L., *Rhododendron simsii* Planch. hariç *Rhododendron* spp. L., *Rosa gymnocarpa* Nutt., *Salix caprea* L., *Sequoia sempervirens* (Lamb. ex D. Don) Endl., *Syringa vulgaris* L., *Taxus* spp. L., *Trientalis latifolia* (Hook), *Umbellularia californica* (Hook. & Arn.) Nutt., *Vaccinium ovatum* Pursh ve *Viburnum* spp. L. meyve ve tohumları dışındaki bitkileri,

ş) Sınırlandırılmış alan: Zararlı organizmanın varlığının doğrulandığı, bulaşık alan veya istila edilmiş alan ile tampon bölgeden oluşan alanı,

t) Sürvey: *Phytophthora ramorum*, *Giberella circinata*, *Anoplophora chinensis* ve *Dryocosmus kuriphilus*'un bir yerde var olup olmadığını, var ise yayılım alanını ve yoğunluğunu tespit etme işlemini,

u) Tahrirlikar numune alımı: *Anoplophora chinensis* ile ilgili olarak numune miktarının en az %1 oranında bulaşıklığı saptayacak şekilde %99 güvenilirlik oranıyla tespit edilmesini,

ü) Tampon bölge: *Giberella circinata* ile ilgili olarak bulaşık alanın etrafında oluşturulan en az bir kilometrelik alanı, *Anoplophora chinensis* ile ilgili olarak istila edilmiş alanı çevreleyen ya da bu alana bitişik sınırları belirlenmiş alanı, *Dryocosmus kuriphilus* ile ilgili olarak odak alanının etrafında oluşturulan en az on kilometrelik alanı,

v) Üretim yeri: *Anoplophora chinensis* ile ilgili olarak tek bir üretim ya da tarım birimi olarak faaliyet gösterilen herhangi yerleşke ya da arazi topluluğu ile bitki sağlığı amaçlarına yönelik ayrı ayrı faaliyet gösteren üretim sahalarını içeren yeri, *Dryocosmus kuriphilus* ile ilgili olarak bitki sağlığı amacıyla yönetilen üretim sahaları dahil olmak üzere bitkilerin üretildiği her türlü tesis veya alan, sınırlandırılmış orman alanını,

y) Zararlı organizma: Ani meşe ölümü hastalığını oluşturan *Phytophthora ramorumu*, çam çirali kanser hastalığını oluşturan *Giberella circinata*'yı, turuncgil ve bazı süs bitkilerinde zarar yapan *Anoplophora chinensis*'i, kestane bitkilerinde zarar yapan *Dryocosmus kuriphilus*,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler, Araştırmalar ve Bildirimler

Genel hükümler

MADDE 5 – (1) Zararlı organizmanın Türkiye'ye girişi ve yayılması yasaktır.

(2) Zararlı organizmanın girişi ve yayılması, bulunduğu alanlarda sınırlandırılması, bitkilerin ithalatı, üretimi, dolaşımı ve kontrolünde acil tedbirler uygulanır.

(3) Zararlı organizmaya karşı korumak amacıyla alınan tedbirler değiştirilebilir veya ilave tedbirler alınabilir.

(4) Konukçu bitkiler ve duyarlı odunların zararlı organizmadan ari olmaları halinde Türkiye'ye girişine izin verilir.

(5) Konukçu bitkileri üretenlerin kayıtları Bitki Pasaportu Sisteminde belirlenen esaslar doğrultusunda yapılır. Konukçu bitkiler, bitki pasaportu eşliğinde Türkiye içinde dolaşır.

(6) Bitki pasaportu sistemine kayıtlı üreticiler tüm şüpheli olayları veya zararlı organizmanın bulunduğu teyit edildiği durumları bağlı oldukları müdürlüklere bildirmekle yükümlüdür.

(7) Bakanlıkça gerekli görülen durumlarda konukçu bitkiler, duyarlı odunlar ve duyarlı ağaç kabukları listesinde güncelleme yapılır.

(8) Bitkilerin ithalatı veya Türkiye içerisindeki dolaşımı müdürlüklerin bilgisi dahilinde yapılır.

(9) Konukçu bitki, duyarlı odun ve duyarlı ağaç kabuklarının ithalatında, 3/12/2011 tarihli ve 28131 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bitki Karantinası Yönetmeliğinde belirtilen hükümler uygulanır.

Araştırmalar ve bildirimler

MADDE 6 – (1) Zararlı organizmanın varlığına dair yıllık olarak araştırmalar ve/veya surveyler yürütülür.

(2) Ormanlık alanlarda yapılacak surveyler Orman ve Su İşleri Bakanlığının, diğer alanlarda yapılacak surveyler ise Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ilgili müdürlüklerince yürütülür.

(3) Müdürlüklerce, zararlı organizmanın varlığı ile ilgili şüpheye düşülmesi halinde ilgili araştırma kuruluşuna bilgi verilir, zararlı organizmanın varlığının doğrulanması halinde ise doğrulama ile ilgili bilgi ilgili genel müdürlüğe bildirilir ve durum genel müdürlüklerce paylaşılır.

(4) Araştırma ve/veya survey sonuçları *Phytophthora ramorum*, *Giberella circinata* ve *Dryocosmus kuriphilus* için her yıl 30 Kasım'a kadar, *Anoplophora chinensis* için 30 Nisan'a kadar ilgili müdürlükler tarafından ilgili genel müdürlüğe bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Phytophthora Ramorum ile İlgili Uygulamalar

Konukçu bitkilerin Türkiye içinde dolaşımı

MADDE 7 – (1) *Rhododendron simsii* Planch hariç *Rhododendron* spp., *Viburnum* spp., *Camellia* spp., *Castanea sativa* Mill., *Quercus* spp. L.'nin tohum hariç dikim amaçlı bitkileri Türkiye içinde bitki pasaportu eşliğinde dolaşırlar. Ormanlık alanlar için yetiştirilen konukçu bitkiler Orman Yetiştirme Materyallerinin Ticareti Yönetmeliğinde belirtilen koşulları sağlar.

(2) Bitki pasaportu düzenlenmesi için;

a) Zararlı organizmanın varlığının bilinmediği alanlarda üretilmiş olması veya,

b) Bitkilerin aktif büyüme dönemlerinde, şüpheli belirti gösteren bitkilere yönelik laboratuvar testleri de dahil, özel üretim sistemleri de dikkate alınarak en az iki resmi denetimde, zararlı organizmanın belirtisinin görülmediği alanlarda üretilmiş olması,

gerekir.

Alınacak önlemler

MADDE 8 – (1) Üretim yerinde ve dışındaki bitkilerde zararlı organizma belirtilerinin bulunduğu durumda aşağıdaki tedbirler alınır.

a) Bulaşık bitkilerin etrafında iki metre yarıçapı içerisindeki tüm konukçu bitki ve bitki artıkları yakılarak imha edilir, büyüme ortamı ise tekrar üretimde kullanılmaz.

b) Bulaşık bitkilerin etrafında on metre yarıçapı alanda tüm konukçu bitkiler ile etkilenmiş olan tüm bitkiler için ise;

1) Bitkiler üretim yerinde muhafaza edilir.

2) Bitkiler aktif büyüme döneminde alınan eradikasyon tedbirlerinden sonraki ilk üç ayda en az iki kere resmi denetime tabi tutulur.

3) Bu üç aylık dönem süresince zararlı organizma belirtilerini baskılayacak herhangi bir işlem yapılmaz.

4) Bu denetimler sonucunda bitkilerin zararlı organizmadan arı olduğu belirlenir.

c) Üretim yerindeki diğer tüm konukçu bitkiler, ilk tespiti takiben yapılan resmi denetimlerden sonra arı bulunduğu ortaya konulmuş alanın etrafında iki metre yarıçapı kapsayacak şekilde bitki sağlığı tedbirleri alınır.

ç) Üretim yerlerinde her yıl büyüme döneminde en az iki resmi denetim yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gibberella Circinata ile İlgili Uygulamalar

Konukçu bitkilerin Türkiye içerisinde dolaşımı

MADDE 9 – (1) Türkiye orjinli ve/veya ithal edilmiş konukçu bitkiler ormanlık alanlar için yetiştirilmiş ise 2/2/2006 tarihli ve 26068 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Orman Yetiştirme Materyallerinin Ticareti Yönetmeliğinde belirtilen koşulları sağlar.

(2) Konukçu bitkiler Türkiye içinde bitki pasaportu eşliğinde dolaşırlar.

(3) Türkiye içerisinde yetiştirilecek konukçu bitkilerin;

a) Vejetasyon dönemi boyunca veya Türkiye’ye girişinden itibaren zararlı organizmanın varlığı bilinmeyen alanda yetiştirilmiş olması veya,

b) Vejetasyon dönemi boyunca veya Türkiye’ye girişinden itibaren zararlı organizmadan arı olduğu bilinen alanda yetiştirilmiş olması veya,

c) Dolaşımdan önce iki yıl boyunca üretim alanında yapılan resmi denetimlerde zararlı organizmanın hiçbir belirtisinin görülmemiş olması ve dolaşımın hemen öncesinde teste tabi tutulmuş olması,

gerekir.

Sınırlandırılmış alanların oluşturulması

MADDE 10 – (1) 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen araştırma ve/veya survey sonuçlarına göre, bir

alandaki zararlı organizmanın varlığı doğrulanırsa müdürlükler tarafından sınırlandırılmış alanlar;

a) Zararlı organizmanın varlığının doğrulandığı ve zararlı organizma sebebiyle belirti gösteren konukçu bitkileri kapsayan bulaşık alanı,

b) Bulaşık alanın etrafında en az bir kilometrelik tampon bölgeyi,

içererek şekilde oluşturulur.

(2) Birden fazla tampon bölgenin üst üste binmesi veya coğrafik olarak yakın olması durumunda, ilgili sınırlandırılmış alanları ve aralarındaki alanları kapsayacak şekilde daha geniş bir sınırlandırılmış alan tanımlanır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen alanların kesin sınırları, bilimsel esaslara, zararlı organizmanın biyolojisi ve vektörleri, bulaşıklık derecesi, yılın dönemi ve özellikle konukçu bitkilerin dağılımına göre oluşturulur.

(4) Zararlı organizmanın varlığı bulaşık alan dışında doğrulanırsa, sınırlandırılmış alanların sınırları buna göre gözden geçirilir.

(5) Yıllık sürveylere göre birbirini izleyen en az iki yıl süreyle sınırlandırılmış alanlarda zararlı organizma tespit edilmezse, bu alanların sınırları kaldırılır ve 11 inci maddede belirtilen tedbirler uygulanmaz.

Sınırlandırılmış alanlarda alınacak tedbirler

MADDE 11 – (1) Müdürlükler, sınırlandırılmış alanlarda aşağıdaki resmi tedbirleri almakla yükümlüdür.

a) Konukçu bitkilerin sınırlandırılmış alanların dışına çıkarılması veya alanın içindeki dolaşımı yasaklanır.

b) Zararlı organizma sebebiyle belirti gösteren konukçu bitkiler budanır ve/veya yakılarak imha edilir ve aynı alanda bulunan tüm konukçu bitkiler zararlı organizmanın var olması ihtimaline karşı resmi denetimlerle izlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Anoplophora Chinensis ile İlgili Uygulamalar

Konukçu bitkilerin Türkiye içerisinde dolaşımı

MADDE 12 – (1) Türkiye orijinli ve/veya ithal edilmiş konukçu bitkiler ormanlık alanlar için yetiştirilmiş ise Orman Yetiştirme Materyallerinin Ticareti Yönetmeliğinde belirtilen koşulları sağlar.

(2) Konukçu bitkiler Türkiye içinde bitki pasaportu eşliğinde dolaşır.

(3) Konukçu bitki fidanlarının yetiştirildiği üretim yeri bitki pasaportu sistemine kaydedilir.

(4) Zararlı organizma belirtisi için uygun zamanlarda müdürlüklerce yılda en az iki kez resmi kontrole tabi tutulur.

(5) Bulaşmayı önleyici tedbirler her yıl alınır, uygun zamanda zararlı organizmanın varlığının belirtilerine ilişkin sürveyler yürütülür.

Tedbirlerin rapor edilmesi

MADDE 13 – (1) Araştırma kuruluşları müdürlüklerden aldıkları bilgi ve belgeler ışığında sınırlandırılmış alanları gösteren bir harita, mevcut zararlı organizmanın durumuna ilişkin aldıkları bilgiler ve almayı planladıkları tedbirler ile zararlı organizmanın konukçu bitkilerin dışındaki bilinmeyen başka bitki türlerini de

istila edip etmediğini içeren bir rapor hazırlayarak Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne bildirirler.

(2) Sınırlandırılmış alan oluşturmama durumunda, gerekçesi açıklanarak raporda yer alır.

(3) Araştırma kuruluşları, hazırlanan rapor sonuçlarını 6 ncı maddedeki araştırma ve/veya sürvey sonuçlarının bildirilmesinden sonraki otuz gün içerisinde Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne bildirir.

Sınırlandırılmış alanların oluşturulması

MADDE 14 – (1) 6 ncı maddede belirtilen araştırma ve/veya sürvey sonuçlarına göre, bir alanda zararlı organizmanın varlığı doğrulanırsa, müdürlükler tarafından sınırlandırılmış alanlar;

a) Zararlı organizmanın varlığının doğrulandığı ve zararlı organizma sebebiyle belirti gösteren konukçu bitkileri ve dikim sırasında aynı partiye ait bütün konukçu bitkileri kapsayan istila edilmiş alanı,

b) İstila edilmiş alanın etrafında en az iki kilometre yarıçapında tampon bölgeyi,

içerecek şekilde oluşturulur.

(2) Birinci fıkrada belirtilen alanların kesin sınırları, bilimsel esaslara, zararlı organizmanın biyolojisi, istila derecesi, konukçu bitkilerin dağılımı ve zararlı organizmanın yerleşmesine ilişkin kanıtlara bağlıdır. Müdürlüklerce zararlı organizmanın yok edilebileceğine karar verilmesi halinde, salgın durumu, özel inceleme veya eradikasyon tedbirlerinin acil uygulanmasının sonuçları dikkate alınarak tampon bölge sınırları istila edilmiş alan sınırından itibaren bir kilometre yarıçapından az belirlenemez. Zararlı organizmanın yok edilmesinin artık mümkün olmaması halinde, tampon bölgenin yarıçapı iki kilometrenin altına indirilemez.

(3) Zararlı organizmanın varlığı istila edilmiş alan dışında doğrulanırsa sınırlandırılmış alan buna göre değiştirilir.

Sınırların kaldırılması ve sınırlandırılmış alan oluşturulmasına gerek duyulmayan koşullar

MADDE 15 – (1) Yıllık sürveylere göre zararlı organizmanın en az bir yaşam döngüsünü ve ilave bir yılı kapsayan en az dört yıl süreyle sınırlandırılmış alanlarda zararlı organizma tespit edilmezse bu alanların sınırları kaldırılır.

(2) Zararlı organizmanın yerleşmediği, yayılmadığı ve üreyip çoğalmadığı koşullarda da sınırlar kaldırılır, sınır oluşturulması gerekmez.

(3) Herhangi bir şekilde bulaşık bitkilerin bir alana getirilmesi durumunda, zararlı organizmanın yerleşmesine neden olan herhangi bir şüphe ve kanıt olmaması, zararlı organizmanın biyolojik yapısı nedeniyle üreyip yayılmadığı alanlarda sınır oluşturulmasına gerek kalmaz.

(4) Zararlı organizmanın tespit edilmesinden hemen sonra hızla yok edilmesi ve yayılma ihtimalinin engellenmesi için;

a) İstila edilen bitki materyali imha edilir.

b) İstilanın çıkış noktasının ve istila edilmiş bitkilerin takip edilmesi ve istilanın bitkilerde oluşturduğu belirtilerin incelenmesi, bitkileri kesmeden zararlı organizmayı tespit etmek zor olduğundan yapılacak kontrollerin tahripkar numune alımı ile yapılması gerekir.

c) Söz konusu organizmanın yaydığı tehlikeye karşı halkı bilinçlendirmek için etkinlikler yapılır.

ç) Zararlı organizmanın yok edilmesine katkı sağlayabilecek her türlü tedbir alınır.

d) Sınırları belirlenmemiş alanlarda da her yıl sürveyler yürütülür. En az bir yaşam döngüsünü ve fazladan bir yılı kapsayan, ancak her durumda en az birbirini takip eden dört yıl süreyle istila edilen bitkilerin etrafındaki bir kilometrelik yarıçapta veya zararlı organizmanın bulunduğu alanda izleme yapılır. İlk yıl izleme düzenli olarak yoğun bir şekilde gerçekleştirilir.

Sınırlandırılmış alanlarda alınacak tedbirler

MADDE 16 – (1) Müdürlükler tarafından sürvey sonuçlarına göre, birbirini izleyen dört yıl süreyle zararlı organizmanın varlığının doğrulanması ve yok edilemeyeceğine dair bulguların mevcut olması halinde, diğer bölgelere bulaşmasını engellemek ve eradikasyonu için aşağıdaki tedbirler alınır:

a) İstila edilen bitkiler ile zararlı organizmanın belirtilerinin olduğu bitkilerin tamamı köklerinden sökülerek imha edilir. Sökme ve kesme işlemi zararlı organizmanın uçuş dönemi dışında yapılır. Müdürlükler, söz konusu bitki kesiminin uygun olmadığı durumlarda zararlı organizmanın yayılmasını önleyici düzeyde alternatif bir eradikasyon tedbiri alır.

b) İstila edilen bitkilerin etrafında, yüz metre yarıçapında bulunan diğer konukçu bitkiler sıkı bir şekilde kontrol edilir. Müdürlükler, bu alandaki bitkilerin kesiminin uygun olmadığına karar verdiği takdirde zararlı organizmanın bulaşmasını ve yayılmasını önleyici tedbirler alır. Bu alanlara yeni konukçu bitkilerin dikimi yasaklanır.

c) Bitkilerin ve bitki köklerinin sökülmesi, kesilmesi, muayenesi ve imhası esnasında zararlı organizmanın yayılmasını engellemek için gerekli tedbirler alınır.

ç) Zararlı organizma ile bulaşık alanlarda feromon tuzağı dahil olmak üzere, zararlı organizma varlığının izlenmesi sağlanır.

d) Gerekli görüldüğü hallerde bulaşık ve şüpheli bitkilerin tamamının eradikasyonuna yönelik özel önlemler alınır.

e) İstila edilmesi olası materyalin sınırlandırılmış alanın dışına çıkarılması engellenir.

f) İstilanın çıkış noktası ve etrafındaki bitkiler takip edilir, belirtileri incelenir ve yapılacak kontroller tahripkar numune alımı ile yapılır.

g) Sökülen alanlara konukçusu olmayan diğer bitkilerin dikimine izin verilir.

ğ) Her yıl uygun zamanlarda özellikle tampon bölge taranarak konukçu bitkinin uygun olduğu durumda tahripkar numune alımı ile muayene edilir. Numune sayısı 13 üncü maddedeki raporda belirtilir.

h) Halkı bilinçlendirmek için zararlı organizmaya ilişkin alınması gereken tedbirler konusunda müdürlüklerce etkinlikler yapılır.

ı) Araştırma kuruluşları tedbir sonuçlarını değerlendirerek bir sonraki olası tedbirleri belirler.

i) Bakanlık gerektiğinde kamu ve özel alan gözetmeksizin zararlı organizmanın eradikasyonuna ilişkin ilave tedbirler alır ve uluslararası bitki sağlığı önlemleri ile ilgili standartlara uygun olarak eylem planları hazırlar.

ALTINCI BÖLÜM

Dryocosmus Kuriphilus ile İlgili Uygulamalar

Bitkilerin Türkiye içinde dolaşımı

MADDE 17 – (1) Türkiye orijinli ve/veya ithal edilmiş konukçu bitkiler ormanlık alanlar için yetiştirilmiş ise

Orman Yetiştirme Materyallerinin Ticareti Yönetmeliğinde belirtilen koşulları sağlar.

(2) Konukçu bitkiler Türkiye içinde bitki pasaportu eşliğinde dolaşır.

(3) Türkiye içerisinde yetiştirilecek bitkilerin;

a) Vejetasyon dönemi boyunca veya Türkiye’ye girişlerinden itibaren zararlı organizmanın hiçbir şekilde görölmediği alanda yetiştirilmiş olması veya,

b) Vejetasyon dönemi boyunca veya Türkiye’ye girişlerinden itibaren zararlı organizmadan ari olduğu bilinen bir alanda yetişmiş olması,

gerekir.

Sınırlandırılmış alanların oluşturulması

MADDE 18 – (1) 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen araştırma ve/veya sörvey sonuçlarına göre bir alanda zararlı organizmanın varlığı doğrulanırsa müdürlükler tarafından sınırlandırılmış alanlar aşağıdaki alanları kapsayacak şekilde oluşturulur:

a) Zararlı organizmanın varlığının doğrulandığı ve zararlı organizma sebebiyle belirti gösteren bitkileri ve dikim sırasında aynı partiye ait tüm bitkileri kapsayan bulaşık alan,

b) Bulaşık alanın etrafında oluşturulan en az beş kilometrelik odak alan,

c) Odak alanının etrafında oluşturulan en az on kilometrelik tampon bölge,

ç) Birden fazla alanın üst üste binmesi veya coğrafik olarak yakın olması durumunda, ilgili sınırlandırılmış alanları ve aralarındaki alanları kapsayacak şekilde daha geniş bir sınırlandırılmış alan,

tanımlanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen alanların kesin sınırları, bilimsel esaslara, zararlı organizmanın biyolojisi, bulaşıklık derecesi, yılın dönemi ve özellikle bitkilerin dağılımına göre oluşturulur.

(3) Zararlı organizmanın varlığı bulaşık alan dışında doğrulanırsa, sınırlandırılmış alanların sınırları buna göre değiştirilir.

(4) Yıllık sörveylere göre birbirini izleyen en az üç yıl süreyle sınırlandırılmış alanlarda zararlı organizma tespit edilmezse, bu alanların sınırları kaldırılır ve 19 uncu maddede belirtilen tedbirleri uygulamak gerekmez.

(5) Birinci fıkrada belirtilen alanlarla ilgili uygun ölçekli haritalar ile zararlı organizmanın eradikasyonu ya da sınırlandırılması amacı ile alınan tedbirleri içeren rapor gerektiğinde Genel Müdürlüğe gönderilmek üzere müdürlüklerce muhafaza edilir.

Sınırlandırılmış alanlarda alınacak tedbirler

MADDE 19 – (1) Müdürlükler, sınırlandırılmış alanlarda aşağıdaki tedbirleri almakla yükümlüdürler.

a) Bitkilerin sınırlandırılmış alanların dışına çıkarılması veya alanın içindeki dolaşımı yasaklanır.

b) Bir üretim yerinde zararlı organizmanın varlığının tespit edildiği durumlarda, zararlı organizmanın eradikasyonu için, bulaşık bitkiler ile zararlı organizmanın yol açtığı semptomları taşıyan bitkilerin ve uygun olduğu

durumlarda dikim esnasında aynı partiye ait bitkilerin imhası da dahil uygun tedbirler alınır.

c) Muhtemel gal oluşumu periyodu sırasında yapılacak uygun denetimler yoluyla zararlı organizma varlığının izlenmesi sağlanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanunun 38 inci maddesinde belirtilen idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.